

„Non scholae, sed vitae discimus“

Univerzity v historické perspektivě a budoucnosti, École 42, P2PU, OpenUniversity, učící se komunity, učící se společnosti, P2P learning, vzájemné učení

Učící se společnost

2021

Michal Černý

Univerzity

- Vznikají ve vrcholném středověku jako odpověď na nutnost hlubšího studia a znalostí kněží, lékařů, právníků, astronomů,...
- Středověké univerzity mají velkou míru prostupnosti a migrace studentů a řídí se specifickým právem (dnes částečně zachováno u TF)
- Důraz je kladený na svobodné bádání, studium a diskusi
- S rozvojem průmyslové revoluce vznikají techniky a polytechniky, praktičtější a s pevným kurikulem
- Řádní a mimořádní přednášející
- Vždy byl důležitý přednášející před kurikulem

Současnost

- Univerzity tvoří páteř výzkumu
- Je třeba vzdělávat velké množství lidí (srov. informační společnost)
- Jsou zpátečnické a neflexibilní (to ale byly vždy), což souvisí s kulturou i akreditačním procesem
- V ČR se připravuje velká transformace od oborů k programům, nová akreditační pravidla atp.
- Různá legislativní pravidla mohou umožňovat vznik různých univerzit a měnit jejich fungování

Kredencionalismus

- Lidé mají rádi tituly (prof. a doc. nejsou funkční pozice, ale titulované pozice)
- Kredencionalismus – touha disponovat titulem
- V českém prostředí jsou populární a legální neakademické tituly LLM, MBA, DBA, MPA, dr. h. c.
- Online prostředí podporuje vznik Degree mills či Mickey Mouse degrees:
 - Zaplatíte peníze a získáte titul
 - Často spojené s tím, že se praxe uznává za kredity
 - Často je možné poslat „diplomku“
 - Často jsou spojené s „církví“ ve spojených státech
 - Od maturity po PhD.
 - <http://www.sheffieldstateuniversity.com/accreditation/> a <https://www.buydegreeonline.com/course/education/>

K čemu se univerzity hodí?

- Výzkumná a publikační činnost
- Akademická svoboda
- Sociální kapitál
- Přístup k EIZ
- Podpora inovací
- Růst HDP
- Růst společenské vzdělanosti a rozvoje jednotlivých studujících
- Kodifikace kurikula + vstup do regulovaných profesí
- Je to pořád relativně rychlý a efektivní způsob učení se
- ...
- Vývoj MOOC a podobných věcí

Alternativní univerzitní koncepty

École 42

- Projekt bezplatné univerzity pro kodéry bez kurikula, učitelů a podobných věcí
- Vysoká výběrovost
- Projektová či problémová výuka
- Rozvoj schopnosti pracovat v týmu

OpenUniversity

- Britský koncept
- Za vzdělání se platí
- Až na medicínu nabízejí téměř vše a online
- Od kratších kurzů až po magisterské studijní programy či MBA
- Velké množství fakult i studentů
- Snaha o udržení si vysoké kvality (obsahové i didaktické)

P2PU

- Učit se prostřednictvím MOOC je těžké
- P2PU nabízí platformu pro vzdělávání facilitátorů, kteří budou studujícím pomáhat
- Vznikají učící se komunity (často v knihovnách)
- Mají výborný manuál pro facilitátory, který lze užít i jinak než na podporu MOOC
- Jsou neziskovka

„Balíčky MOOC“

- V rámci Coursera i EdeX jsou certifikované programy s uceleným kompetenčním rámcem
- Většinou se za ně platí
- Spojují výběr více univerzit a více přístupů
- Částečně jsou návratem ke středověké „migrační“ politice
- Podporují certifikaci a sledování toho, kdo vlastně studuje

Učící se komunita

Komunitní škola

- Koncept převážně Beneluxu, ale prosazuje se i jinde
- Škola je zde přirozeným centrem obce
- Nechodí do ní jen žáci, ale také rodiče a prarodiče
- Nabízí také neformální vzdělávání, výstavy, besedy a další aktivity
- Důraz je kladený především na sociální inkluzi a sociální témata

Učící se společnost

- Organizace s podporou vzdělávání svých členů, často řešeného společně
- Vzdělávání je společensky citlivá a důležitá hodnota
- Jde o investici do kulturního kapitálu organizace
- Vzdělávání zde má také „infrastrukturní podobu“ či podporu
- Příklad: učitelé se učí navzájem, koncept zavádějícího učitele či mentora,...

Učící se komunity

- Společenství lidí, kteří se chtějí vzájemně vzdělávat
- Mohou být navázaní na MOOC, knihovnu,....
- Mohou mít různou formu – od společného učení se (učící se kruhy), přes P2P až po kolegiální supervizi
- Podle formy mají různý smysl a účel, ale obecně jsou spojené s učební pomocí, motivací, pomocí při reflexi a evaluaci atp.
- Málo kdy vznikají zcela organicky, častěji jsou záměrně formované a podporované
- Mohou mít také online charakter (konektivismus, učení se na sociálních sítích atp.)

Děkuji za pozornost